

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/239722,Konferencja-naukowa-Powiat-Wegrow-w-pierwszej-dekadzie-rzadow-komunistycznych-19.html>
23.09.2026, 12:02

Konferencja naukowa „Powiat Węgrów w pierwszej dekadzie rządów komunistycznych 1944-1956” - Węgrów, 1 października 2026

01.10.2026

[Konferencja naukowa Podziemie niepodległościowe](#)

Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie i Miejska Biblioteka Publiczna im. Augusta Cieszkowskiego w Węgrowie zapraszają do udziału w konferencji naukowej „Powiat Węgrów w pierwszej dekadzie rządów komunistycznych 1944-1956”, która odbędzie się 1 października 2026 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Augusta Cieszkowskiego w Węgrowie (Rynek Mariacki 11).

Celem konferencji, realizowanej w ramach Oddziałowego Projektu Badawczego (IPN Oddział w Warszawie) „Mazowsze i Podlasie w ogniu 1944-1956”, jest możliwie szerokie przedstawienie uwarunkowań, w jakich znalazła się społeczność powiatu węgrowskiego po wyparciu okupanta niemieckiego i wkroczeniu wojsk sowieckich. Nowi okupanci, wspierani przez rodzimych komunistów, siłą tłumili wszelkie przejawy dążeń niepodległościowych żołnierzy podziemia oraz innych form oporu społeczności lokalnej i praktycznie już od pierwszych dni okupacji rozpoczęli organizowanie aparatu represji.

Prezentowane referaty obejmą szerokie spektrum zagadnień i wpiszą się w nurt badań regionalnych nad początkami instalowania dyktatury komunistycznej w Polsce. Ukażą one skalę represji wobec podziemia niepodległościowego i społeczeństwa, a także będą stanowić przyczynek do badań nad miejscowym aparatem represji oraz działaniami przeciwko nowo utworzonej władzy.

Program

9.00-9.15 - Otwarcie konferencji

9.15-10.45 Panel I

prowadzenie: dr Małgorzata Rospara, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Augusta Cieszkowskiego w Węgrowie

9.15-9.40 dr Małgorzata Nikoniuk (Uniwersytet w Siedlcach)

Problemy społeczno-polityczne powiatu węgrowskiego w świetle materiałów archiwalnych Komitetu Powiatowego Polskiej Partii Robotniczej w Węgrowie z lat 1944-1948

9.40-10.05 Leszek Koper (Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Historii Uniwersytetu w Siedlcach)

Węgrów po zjednoczeniu PPR i PPS

10.05-10.30 Piotr Kędziora-Babiński (archiwista Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP)

Odrodzenie parafii ewangelicko-augsburskiej w Węgrowie po 1944 roku

10.30-10.55 Radosław Józwiak (badacz niezależny)

Losy nieruchomości pożydowskich w Polsce na przykładzie Węgrowa

10.55-11.15 Dyskusja

11.15-11.35 Przerwa na kawę

11.35-12.50 Panel II

prowadzenie dr Wiesław Charczuk, Siedleckie Towarzystwo Naukowe, Zespół Szkół
Ponadgimnazjalnych nr 3 im. Stanisława Staszica w Siedlcach

11.35-12.00 Paweł Wyszogrodzki (nauczyciel Liceum Ogólnokształcącego w Węgrowie)

Inwigilacja przez Urząd Bezpieczeństwa placówek oświatowych, młodzieżowe stowarzyszenia
konspiracyjne

12.00-12.25 dr Damian Sitkiewicz (Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie)

Podziemie niepodległościowe w powiecie Węgrów w latach 1944-1956

12.25-12.50 Andrzej Kruszewski (bibliotekarz Biblioteki Pedagogicznej w Siedlcach, filia w
Węgrowie)

Biblioteka jako narzędzie indoktrynacji nauczycieli w czasach stalinowskich na przykładzie
Biblioteki Pedagogicznej w Węgrowie

12.50-13.10 Dyskusja

13.10-13.30 Przerwa na kawę

Panel III 13.30-15.10

prowadzenie: dr Damian Sitkiewicz, Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie

13.30-13.55 Stanisław Płużański (Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie)

Gry operacyjne Urzędu Bezpieczeństwa wobec członków podziemia niepodległościowego w
powiecie węgrowskim w latach 1944-1956

13.55-14.20 dr Małgorzata Rospara (Miejska Biblioteka Publiczna im. Augusta Cieszkowskiego w
Węgrowie)

Aparat represji i sieć agenturalna w PUBP w Węgrowie w latach 1946-1947

14.20-14.45 dr Wiesław Charczuk (Siedleckie Towarzystwo Naukowe, Zespół Szkół
Ponadgimnazjalnych nr 3 im. Stanisława Staszica w Siedlcach)

Straty osobowe powiatu Węgrów w latach 1944-1956

14.45-15.10 Andrzej Brzezik (nauczyciel Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Jana

Kochanowskiego w Węgrowie)

Antoni Bielawski – pierwszy szef UB w Węgrowie w aktach IPN

15.10-15.30 Dyskusja i zamknięcie konferencji

Wszelkie pytania prosimy kierować na adresy e-mail organizatorów konferencji:

dr Damian Sitkiewicz, e-mail: damian.sitkiewicz@ipn.gov.pl

dr Małgorzata Rospara, e-mail: mbp.wegrow@gmail.com

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Węgrów

Warszawa